

NYA REGLER FÖR OFFENTLIG UPPHANDLING

FAKTABLAD 7: GRÖN UPPHANDLING

De nya reglerna ska göra det enklare att ta hänsyn till miljön i upphandlingarna. Reglerna omfattar en övergripande klausul om bland annat miljökrav, miljömärkning, möjligheten att ta hänsyn till miljöfaktorer i produktionsprocessen och ett livscykelkostnadsperspektiv.

Övergripande klausul

- När företagen fullgör upphandlingsavtalen ska de uppfylla gällande miljökrav enligt EU-rätten och internationell och nationell lagstiftning.
- Ett företag som inte följer miljöreglerna kan **utelutas** från upphandlingsförfarandet.
- Ett företag som lämnat det bästa anbudet får inte tilldelas avtalet om anbudet inte uppfyller miljökraven.
- Ett anbud måste **uteslutas** om priset på de erbjudna varorna, tjänsterna eller arbetet är **onormalt lågt** på grund av att miljöreglerna inte följs.

Märken

- Ett **märke** är en märkning eller en handling som intygar att en viss produkt uppfyller vedertagna och fördefinierade kvalitetskrav och andra krav. Enligt de nya reglerna får de upphandlande myndigheterna hänvisa till ett visst märke eller miljömärke när de bestämmer vilka miljömässiga egenskaper de efterfrågade varorna, tjänsterna eller arbetena ska ha.
- Då måste dock vissa **villkor** vara uppfyllda:
  - **Alla krav** som ska vara uppfyllda för att få det aktuella märket måste ha **koppling till den vara, tjänst eller byggtreprenad** som ska upphandlas, dvs. de måste gälla någon egenskap. Om märket omfattar krav som gäller företaget självt eller dess strategi i stort får myndigheten inte hänvisa till den. Då får myndigheten bara hänvisa till märkets specifika krav som är kopplade till den upphandlade varan, tjänsten eller entreprenaden.
  - Märkena ska ha antagits genom ett öppet förfarande av **oberoende organ** där samtliga berörda parter, till exempel statliga organ, konsumenter, tillverkare, distributörer och icke-statliga organisationer, kan delta.
  - Märkena måste bygga på **objektiva och icke-diskriminerande kriterier** och **vara tillgängliga för alla berörda parter**.
  - Om ett företag inte har fått ett märke i tid, måste myndigheten godta **motsvarande märken** eller **andra bevis**.

Produktionsprocessen

- Upphandlande myndigheter får ta hänsyn till **alla faktorer i produktions-, tillhandahållande- eller handelsprocessen**, även om faktorerna inte utgör en del av den upphandlade produkten. Det gäller till exempel följande:

- När myndigheterna gör en teknisk beskrivning av de varor eller tjänster de vill köpa får de ange att varorna eller tjänsterna inte får innehålla farliga kemikalier eller ska framställas med energieffektiva maskiner
- Myndigheterna får också besluta att avtalet ska gå till ett företag som erbjuder de varor eller tjänster som uppfyller de här kraven på bästa möjliga sätt eller så får de välja den produkt som är rättvisemärkt.
- Myndigheterna får bedöma bästa förhållande pris–kvalitet utifrån miljöhänsyn, t.ex. om böcker är tryckta på returpapper eller på papper från hållbar pappersmassa.

Livscykelkostnader

- De nya reglerna förespråkar också ett livscykelkostnadsperspektiv. Begreppet livscykelkostnad innefattar **alla kostnader under byggentreprenadernas, varornas eller tjänsternas livscykel**. Det gäller **interna kostnader liksom kostnader med koppling till miljöfaktorer**:
  - Interna kostnader omfattar kostnader för forskning och utveckling, produktion, transport, energiförbrukning, underhåll och kostnader för återvinning och bortskaffande.
  - Externa kostnader kan omfatta utsläpp av växthusgaser, föroreningar till följd av utvinning av råvaror som används i produkten eller som orsakas av produkten själv eller dess tillverkning.
- **Externa miljöeffekter** får bara räknas med om deras penningvärde kan fastställas och kontrolleras. Om det inte finns någon gemensam metod i EU för att beräkna livscykelkostnaden får sådana metoder fastställas på nationell, regional eller lokal nivå. De måste emellertid vara allmänna i den meningen att de inte får utformas bara för en viss upphandling och de ska vara objektiva. Företagen måste också kunna lämna efterfrågade uppgifter med en rimlig arbetsinsats.